

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ วิทยาลัยในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยนำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้นอกระบบของผู้ใช้บริการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้บริการเงินกู้นอกระบบของผู้ใช้บริการ
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการให้บริการเงินกู้นอกระบบของผู้ให้บริการ
4. เพื่อศึกษาปัญหาการให้บริการเงินกู้นอกระบบของผู้ให้บริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้บริการเงินกู้นอกระบบ จำนวน 80 คน และผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ จำนวน 8 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 ผู้ใช้บริการเงินกู้นอกระบบ และแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 คือ ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ ในการสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยผู้วิจัย ในการสัมภาษณ์ชุดที่ 2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ถึง 25 มิถุนายน พ.ศ. 2550 แล้วนำดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

จากการผลวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้นอกระบบของผู้ใช้บริการ

1.1 สภาพทั่วไปของผู้ใช้บริการเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ใช้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพโสด อายุระหว่าง 21-30 ปี ไม่มีบุตรและภาระเลี้ยงดูครอบครัว จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ยังเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้เฉลี่ย 7,001-9,000 บาท

มีหนี้สินก่อนกู้เงินนอกระบบโดยมีหนี้สินกับธุรกิจนอกระบบ และจำนวนเงินที่เป็นหนี้สินประมาณไม่เกิน 10,000 บาท

1.2 สาเหตุผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้เงินกู้นอกระบบ โดยมีสาเหตุมาจากสะดวกรวดเร็ว คิดเป็นร้อยละ 35.43 รองลงมาคือ วิธีการกู้ไม่ยุ่งยาก คิดเป็นร้อยละ 29.14 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา คือ การซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 23.75 และการลงทุนในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 13.75

1.3 การรับรู้แหล่งเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ให้บริการผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่มีการรับรู้แหล่งเงินกู้นอกระบบจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 41.25 รองลงมาคือ รับรู้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 30.00 โดยรับรู้ว่ามีผู้ให้เงินกู้นอกระบบประกอบอาชีพธุรกิจปล่อยเงินให้กู้โดยตรง คิดเป็นร้อยละ 48.75 รองลงมาคือ เป็นข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 20.00 และบุคคลในท้องถิ่นผู้มีอิทธิพล คิดเป็นร้อยละ 11.25

1.4 ลักษณะการใช้บริการเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่ใช้บริการเงินกู้แหล่งนี้เป็นครั้งแรก ในรอบ 1 ปีใช้บริการเงินกู้นอกระบบแหล่งเงินกู้ที่อื่นอีก โดยใช้วงเงินกู้ต่ำสุด 3,001-5,000 บาท วงเงินกู้สูงสุด 5,001-10,000 บาท อัตราดอกเบี้ยต่ำสุดร้อยละ 6-10 บาทต่อเดือน อัตราดอกเบี้ยสูงสุด ร้อยละ 11-15 บาทต่อเดือน โดยกู้เงินแบบรายเดือน ช่วงเวลาที่ใช้บริการเงินกู้มากที่สุด คือ เดือนเมษายน-มิถุนายน การผ่อนชำระเงินต้นไม่มีกฏแน่นอน การกู้ยืมเงินต้องจัดทำสัญญา และมีการค้ำประกันโดยใช้บุคคลค้ำประกัน

2. ปัญหาการใช้บริการเงินกู้นอกระบบของผู้ให้บริการ

ปัญหาการใช้บริการเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่มีปัญหาการส่งดอกเบี้ยไม่ตรงตามเวลา ส่วนน้อยส่งดอกเบี้ยไม่ครบตามจำนวนและถูกคุกคามจากผู้ทวงหนี้ มีเพียงส่วนน้อยที่ถูกยึดทรัพย์และบางราย ที่เป็นเพศหญิงสมัครใจยินยอมให้บริการทางเพศแทนดอกเบี้ยหรือเงินต้น

3. พฤติกรรมการให้บริการเงินกู้นอกระบบของผู้ให้บริการ

พฤติกรรมการให้บริการเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการให้บริการเงินกู้นอกระบบ โดยต้องมีการทำสัญญาเป็นหลักฐาน มีผู้ค้ำประกันหรือหลักทรัพย์ ผู้ให้กู้จะพิจารณาจากหลักฐานเอกสารเป็นสำคัญ คิดอัตราดอกเบี้ยตั้งแต่ร้อยละ 5 - 20 บาทต่อเดือน อาจขึ้นอยู่กับความสนิทสนม มีวิธีการหาข้อมูลผู้ให้บริการเงินกู้ โดยจากหลักฐานจากเอกสาร หลักทรัพย์และผู้ค้ำประกัน สำหรับการติดตาม ผู้ให้กู้ติดตามด้วยตนเอง โดยใช้โทรศัพท์เบื้องต้น ถ้าไม่ได้ผลก็ใช้บุคคลอื่นเป็นผู้ติดตามและใช้เจ้าหน้าที่ทางราชการติดตามต่อไป

4. ปัญหาการให้บริการเงินกู้นอกระบบ

จากผลการศึกษาปัญหาการให้บริการเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับผู้ใช้บริการเงินกู้ โดยผู้ใช้บริการไม่สามารถส่งดอกเบี้ยและเงินต้นได้ตรงตามกำหนดเวลา ไม่ครบจำนวน การขอลើนการชำระเงินกู้และไม่สามารถติดตามผู้ใช้บริการได้

อภิปรายผล

จากผลวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยนำประเด็นและสาเหตุวัตถุประสงค์ของงานวิจัย นำมาอภิปรายพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้นอกระบบดังนี้

1. พฤติกรรมของการใช้บริการเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ใช้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพโสด ไม่มีบุตรในครอบครัว ส่วนใหญ่ไม่มีภาระเลี้ยงดูครอบครัว ปัจจุบันอายุ 21-30 ปี การศึกษาสูงสุดมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อาชีพหลักนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนรวมทั้งรายได้พิเศษ 7,001-10,000 บาท มีหนี้สินหรือไม่ก่อนมากู้เงินนอกระบบครั้งนี้มีหนี้สินนอกระบบ และจำนวนเงินที่เป็นหนี้ ๆ ไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีสาเหตุที่มาใช้บริการที่นี้ เพราะสะดวก รวดเร็วและเงินไม่พอใช้การให้บริการเงินกู้นอกระบบครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่นำเงินไปเพื่อการบริโภคประจำวัน การรับรู้แหล่งเงินกู้นอกระบบ ส่วนใหญ่จากเพื่อน และตนเอง และรับรู้ลักษณะของผู้ให้กู้เงินนอกระบบ มีลักษณะการประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปล่อยเงินให้กู้โดยตรง การใช้บริการเงินกู้มากกว่า 1 ครั้ง วงเงินที่ใช้ต่ำสุด 3,001-5,000 บาท วงเงินสูงสุด 7,001-10,000 บาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำสุด ร้อยละ 6-10 บาทต่อเดือน สูงสุดร้อยละ 11-15 บาทต่อเดือน กู้เงินแบบรายเดือน ช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน มากที่สุด การผ่อนชำระเงินต้นและการชำระเงินคืนไม่มีกฎแน่นอน การกู้ยืมเงินต้องทำสัญญาและมีบุคคลหรือหลักทรัพย์ค้ำประกันด้วย

สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง และประยงค์ เนตยารักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า คนส่วนใหญ่มองนายทุนผู้ให้ยืมเงินในภาพรวม ๆ ว่าเป็นผู้มีอิทธิพล โหดเหี้ยม หน้าเลือด ชูครีต และเห็นแก่ตัว ดังที่สะท้อนได้จากภavnายทุนผู้ให้กู้ในภาพยนตร์ไทย แต่ขณะเดียวกันเกษตรกรแต่ละคน ที่เป็นลูกหนี้มักจะพูดถึง นายทุนผู้ให้กู้ของตนว่า เขาเป็นคนดี ช่วยเหลือเกื้อกูลยามที่ตนเดือดร้อน นายทุนเป็นแหล่งที่พึ่งสุดท้ายของเขา นอกจากนั้นนายทุนผู้ให้กู้ยังยึดระบบอุปถัมภ์ที่มีการผ่อนปรนผลประโยชน์ให้ผู้กู้ในยามขัดสนด้วย เช่น ลดหย่อนดอกเบี้ย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาฬวิชนี เสงเจริญ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า พฤติกรรมการใช้บริการของผู้ใช้บริการเงินกู้นอกระบบ คือ มีความถี่ในการใช้บริการน้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี วงเงินกู้ยืมต่ำสุดช่วง 3,001-10,000 บาท วงเงินกู้ยืมสูงสุด 10,000-30,000 บาท อัตราดอกเบี้ยสูงสุด

ร้อยละ 6-15 ต่อเดือน อัตราดอกเบี้ยต่ำสุดร้อยละ 1-5 ต่อเดือน มีการใช้บริการเงินกู้มากใน ช่วงเดือน มีนาคม-พฤษภาคม ระยะเวลาการชำระเงินคืนเงินต้น 1-3 เดือน รูปแบบการผ่อนชำระเป็นรายเดือน หลักทรัพย์ที่นำมาค้ำประกัน คือ โฉนดที่ดิน ทราบแหล่งข้อมูลเงินกู้ด้วยตนเองหรือจากการแนะนำ โดยเพื่อนญาติพี่น้อง เงินที่นำไปใช้เพื่อการศึกษาบุตร-ธิดา และเป็นทุนหมุนเวียนในครอบครัว เนื่องจากการเห็นว่าการกู้เงินนอกระบบมีความสะดวกรวดเร็วทันต่อการใช้ประโยชน์และวิธีการกู้ ไม่มีความยุ่งยาก

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า งานบริการที่มีความสะดวกรวดเร็ว ไม่ซับซ้อนด้านเอกสารมีแรงจูงใจ ให้ผู้เข้ารับบริการมีความประทับใจและเชื่อมั่นในการบริการมากขึ้น ตามนิสัยที่ชอบสบาย ๆ แบบ คนไทย ถึงแม้ว่าจะนำเงินกู้เพียงเพื่อไปใช้บริโภคประจำวัน นอกเหนือจากรายได้หลักที่มีอยู่ เพราะการกู้เงินที่ง่ายและรวดเร็ว ได้รับเงินทันที สามารถใช้จ่ายในสิ่งอำนวยความสะดวกมาได้ทัน ความต้องการ แต่ไม่คำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าปกติ ทำให้การกู้เงินนอกระบบยังมีบุคคลที่ ต้องการใช้บริการอยู่ตลอดเวลา การเก็บออมของตนเองและครอบครัว ไม่มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายใน การบันทึกที่ถูกต้อง ขาดการศึกษาเรื่องการกู้ยืมเงินนอกระบบให้ชัดเจน ทั้งทางปฏิบัติและด้านหลัก กฎหมาย

2. ปัญหาการใช้บริการเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ใช้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่ ไม่สามารถส่งดอกเบี้ยให้ตรงตามกำหนดเวลา การส่งดอกเบี้ยไม่ครบตามจำนวน กรณีที่ไม่มีเงิน ส่งดอกเบี้ยจะถูกคุกคาม ข่มขู่ ด้วยวาจาหรือถูกยึดหลักทรัพย์ค้ำประกัน บางรายที่เป็นเพศหญิง สัมภาษณ์ยินยอมให้บริการทางเพศแทนสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง และประยงค์ เนตยารักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า คนส่วนใหญ่มองนายทุนผู้ให้ยืมเงินในภาพรวม ๆ ว่าเป็น ผู้มีอิทธิพล โหดเหี้ยม หน้าเลือด ขูดรีด และเห็นแก่ตัว ดังที่สะท้อนได้จากภavnายทุนผู้ให้กู้ใน หนังสือไทย แต่ขณะเดียวกันเกษตรกรแต่ละคน ที่เป็นลูกหนี้มักจะพูดถึง นายทุนผู้ให้กู้ของตนว่า เขาเป็นคนดีช่วยเหลือเกื้อกูลยามที่ตนเดือดร้อน นายทุนเป็นแหล่งที่พึ่งสุดท้ายของเขา นอกจากนั้น นายทุนผู้ให้กู้ยังยึดระบบอุปถัมภ์ที่มีการผ่อนปรนผลประโยชน์ให้ผู้กู้ในยามขัดสนด้วย เช่น ลดหย่อน ดอกเบี้ย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนา หล่อตระกูล (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาทัศนคติและ พฤติกรรมการให้กู้ยืมเงินของเจ้าหนี้ในระบบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วัตถุประสงค์สำคัญ ของการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดำเนินงานของเจ้าหนี้ในระบบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีเจ้าหนี้ระบบเป็นทั้งคนไทยพุทธและคนไทยมุสลิม ที่มีวิธีการทำธุรกิจปล่อยเงินกู้ยืมหรือ ออกเงินให้ก่อนในลักษณะที่แตกต่างกัน พร้อมศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของ เจ้าหนี้ในระบบ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก เจ้าหนี้ในระบบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 15 ราย โดยแบ่งเป็นเจ้าหนี้ที่เป็นไทยมุสลิม 3 ราย และเป็นไทยพุทธ 12 ราย ส่วนการศึกษา

พฤติกรรมกรรมการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่นอกระบบของ นายทุนผู้ให้กู้ในสามจังหวัดชายแดนภายใต้ จะศึกษาตั้งแต่ภูมิหลังของการมาเป็นนายทุนผู้ให้กู้ ลักษณะของนายทุนผู้ให้กู้ วิธีการคัดเลือกลูกหนี้ คุณสมบัติของลูกหนี้ การคิดอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาให้กู้ที่เหมาะสม การพิจารณาหลักประกัน เทคนิคการติดตามชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่นอกระบบ และการตัดสำรองหนี้สูญ ปัญหาอุปสรรคของการให้กู้ยืมเงินนอกระบบ พบว่า เจ้าหน้าที่นอกระบบที่เป็นไทยมุสลิม มักทำธุรกิจปล่อยเงินกู้ยืมในลักษณะของการออกเงินซื้อสินค้าให้ก่อนและให้ลูกหนี้ผ่อนชำระหนี้คืนเงินต้นพร้อมผลตอบแทนซึ่งประเมินรวมไปในราคาสินค้าแล้ว แต่ผ่อนชำระคืนในลักษณะของการขายสินค้าเงินผ่อนหรือผ่อนส่ง โดยไม่นิยมทำสัญญาเงินกู้แต่ประการใด ส่วนเจ้าหน้าที่นอกระบบที่เป็นไทยพุทธนิยมปล่อยเงินกู้ใน 2 ลักษณะ คือ แบบเรียกเก็บเป็นรายวันและเก็บดอกเบี้ยเป็นรายเดือน โดยมีอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานอยู่ระหว่าง 5.00-10.00 ต่อเดือน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัญหาของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการเงินกู้ตรงกันกับทางปฏิบัติ คือ ผู้ใช้บริการเงินกู้ไม่สามารถส่งดอกเบี้ยหรือเงินต้นได้ตรงกำหนดเวลา ผู้ให้บริการเงินกู้ไม่สามารถเก็บเงินดอกเบี้ยหรือเงินต้นได้ตรงตามกำหนดเวลา ทำให้ปัญหาต่อเนื่องเป็นการติดตามทวงหนี้ ทั้งวาจาที่สุภาพจนถึงการคุกคาม ข่มขู่กรณีที่ผลประโยชน์ของผู้ให้บริการเงินกู้มีปัญหามากขึ้น การยึดหลักทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งแก้ไขปัญหของผู้ใช้บริการเงินที่ส่งดอกเบี้ยและเงินต้นไม่ตรงกำหนดเวลา ทำให้ผู้ให้บริการเงินกู้หมดโอกาสที่จะยืดหยุ่นเวลาให้มากขึ้น บางรายที่เป็นเพศหญิงยินยอมสมัครใจให้บริการทางเพศแทน ซึ่งเป็นสิ่งนอกเหนือจากสัญญาหรือหลักทรัพย์ค้ำประกัน เป็นการเสียเปรียบทางสังคมอย่างเห็นได้ชัดเจน

3. พฤติกรรมการให้บริการเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่ทำธุรกิจให้เงินกู้แอบแฝงไปกับธุรกิจหลัก โดยดำเนินกิจการธุรกิจเงินกู้นอกระบบมาระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี มีแนวคิดจากบิดา พี่น้องและเพื่อน วิธีการให้กู้เงินต้องมีหลักฐานสัญญา มีการค้ำประกันด้วยตัวบุคคลหรือหลักทรัพย์เป็นสำคัญ การให้เงินกู้จะพิจารณาจากเอกสารสำคัญทางราชการ และหลักทรัพย์ที่นำมาค้ำประกันและการเขียนบันทึก การคิดอัตราดอกเบี้ยตั้งแต่ร้อยละ 5 - 20 บาทต่อเดือน ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์และหลักทรัพย์ วิธีการเก็บดอกเบี้ยเป็นแบบรายเดือน ผู้ให้บริการเงินกู้หาข้อมูลของผู้ใช้บริการเงินกู้ด้วยตนเอง จากการพูดคุย เอกสารสัญญาและพิจารณาจากสภาพที่อยู่อาศัย การติดตามหลักจากการผิन्दการส่งดอกเบี้ยหรือเลยกำหนดเวลาการส่งเงินต้นคืน ผู้ให้บริการเงินกู้จะติดตามด้วยตนเอง โดยใช้โทรศัพท์เป็นครั้งแรก ถ้าไม่สามารถติดตามได้จึงใช้บุคคลอื่นเป็นผู้ติดตามแทน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงมณี วงศ์ประทีป และสุชาดา ธีระกุล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ตลาดเงินนอกระบบ เรื่องตลาดเงินนอกระบบในระดับมหภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตลาดเงินนอกระบบในระดับมหภาคและปัจจัยที่ส่งเสริมการคงอยู่ของ

ตลาด เงินนอกระบบ โดยวิธีการศึกษาจากเอกสารและการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาสามารถจำแนกปัจจัยที่ส่งเสริมการคงอยู่ของตลาดเงินนอกระบบ อันเกิดจากข้อจำกัดของตลาดเงินในระบบ ประเด็นที่น่าสนใจคือ ความไม่เพียงพอของบริการทางการเงินของสถาบันการเงินในระบบที่เกิดจากแรงผลักดันอุปสงค์ต่อสินเชื่อ ซึ่งแยกเป็นต้นทุนของธุรกิจบางประเภท สูงกว่าจุดคุ้มทุน ที่สถาบันการเงินในระบบจะดำเนินการได้และบุคคลในท้องถิ่นไม่สามารถใช้บริการสินเชื่อจากสถาบันการเงินในระบบได้ อันเนื่องจากข้อจำกัดเรื่องหลักทรัพย์ ขาดข้อมูลทางการเงินและไม่มีความรู้ในการเสนอโครงการขอกู้ ปัจจัยอื่น ๆ ที่สนับสนุนการเกิดและการคงอยู่ของตลาดเงินนอกระบบ เช่น ความต้องการหลีกเลี่ยงกฎหมายควบคุมอัตราดอกเบี้ย ความต้องการหลีกเลี่ยงภาษี บางกรณี การได้มาซึ่งสินเชื่อสำคัญกว่าอัตราดอกเบี้ย ธุรกิจบางประเภทไม่อาจพึ่งพาดตลาดในระบบได้เต็มที่ เช่น กู้ยืมเงินเพื่อกักตุนสินค้า นอกจากนี้ปัจจัยเรื่องความสะดวกรวดเร็ว ความคล่องตัวและการอะลุ่มอล่วยที่มีมากกว่า ก็เป็นสาเหตุสำคัญ กิจกรรมนอกระบบอาจเกิดจากผู้มีอำนาจทางการเงินของสถาบันการเงินในระบบใช้อำนาจและโอกาสแสวงหาประโยชน์ส่วนตน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ธุรกิจเงินกู้นอกระบบในสังคมไทยมีการแอบแฝงปะปนกับธุรกิจที่กฎหมายไม่สามารถดำเนินคดีทางกฎหมายได้ การมีอิทธิพลของผู้ให้กู้เป็นช่องทางหาผลประโยชน์อย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาระบบการให้เงินกู้นอกระบบให้รัดกุมและหลากหลายยิ่งขึ้น ทั้งการด้านเอกสารและหลักทรัพย์ที่จะนำมาค้ำประกัน การติดตามและการแสวงหาข้อมูลโดยมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาอำนวยความสะดวกและถูกต้อง ทำให้ธุรกิจเงินกู้นอกระบบมั่นคงอยู่กับสังคมไทยตลอดไป

4. ปัญหาการให้บริการเงินกู้นอกระบบ พบว่า ผู้ให้บริการเงินกู้นอกระบบส่วนใหญ่มีปัญหาการได้เงินต้นและดอกเบี้ย ไม่ตรงตามกำหนดเวลา การส่งดอกเบี้ยไม่ครบตามจำนวนขอเลื่อนการชำระเงินกู้และการติดตามผู้กู้แต่ละครั้งไม่พบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพนธ์ พัวพงศกร (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องตลาดสินเชื่อในระบบในชนบทไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาตลาดสินเชื่อในระบบในชนบทไทย โดยใช้วิธีการสำรวจแล้วนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ผลการศึกษาที่ได้มีสาระสำคัญ คือ เป็นตลาดที่แข่งขันถึงผูกขาด ซึ่งมีการประชัน คือ มีผู้ให้กู้มากราย แต่ไม่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะไม่พบว่ามีการแย่งลูกค้า โดยแข่งกันลดอัตราดอกเบี้ย แต่อาจจะลดอัตราดอกเบี้ยให้เฉพาะผู้กู้ที่ชำระหนี้ตามกำหนดและเนื่องจากไม่มีความสามารถของสารสนเทศระหว่างผู้กู้กับผู้ให้กู้ และปัญหาการที่ผู้ให้กู้อิงสารสนเทศไม่เท่าเทียมกัน ผู้กู้ส่วนใหญ่จึงต้องพึ่งพาผู้ให้กู้ที่ตนรู้จักคุ้นเคยเพียงคนเดียว เพราะผู้ให้กู้คนปัจจุบันคิดดอกเบี้ยต่ำกว่าคนอื่น ๆ และให้ความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้กู้ซึ่งเป็นลูกค้าเก่าที่ดี ผู้ให้กู้จึงมีอำนาจที่จะหากำไรจากการที่ตนมี

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กู้ดีกว่ารายอื่น ๆ แต่ทำไมจากการผูกขาดนี้เป็นไปได้ในระยะสั้น ๆ เพราะในระยะยาว จะมีผู้ให้กู้รายใหม่ ๆ และผู้กู้สามารถโยกย้ายไปกู้ผู้ให้กู้รายอื่น ๆ ได้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้กู้หรือผู้ใช้บริการเงินกู้มีหนี้สินที่ต้องเร่งชำระที่แหล่งอื่นก่อน และอาจเป็นเพราะการกำหนดวันเวลา ไม่เหมาะสมกับรายได้หรือรายรับของผู้กู้เอง เช่น เป็นพนักงานบริษัท/โรงงานที่มีกำหนดวัน เวลาได้รับเงินเดือนช่วงสิ้นเดือน แต่ภาระการส่งเงินดอกเบี้ยไม่สัมพันธ์กัน เป็นต้น หรือการประกอบธุรกิจของผู้กู้เอง มีปัญหาจากสิ่งแวดล้อม เช่น ฤดูกาล สถานที่ เป็นต้น ผู้กู้จึงจำเป็นต้องขอเลื่อนการชำระเงินกู้ หรือชำระเงินดอกเบี้ยเป็นบางส่วนก่อน ผู้กู้บางรายจะกลัวถูกคุกคามหรือวิธีการทวงหนี้ จึงต้องหลบหนีชั่วคราวเพื่อหาเงินมาให้ผู้ให้บริการเงินกู้ หลังจากที่เงินดอกเบี้ยหรือเงินต้นครบตามจำนวนแล้ว ส่วนหนึ่งของผู้กู้เงินอาจยินยอมที่จะเสียดำปรับ หรือค่าล่าช้าให้กับผู้ให้บริการเงินกู้ก็ได้เพื่อลดการคุกคาม ช่มชู้ดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพฤติกรรมของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการเงินกู้ในระบบ กรณีศึกษาในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. มีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1.1 รัฐบาลควรมีการจัดระเบียบทางสังคม โดยนำกฎหมายมาบังคับใช้อย่างจริงจัง และกดดันให้เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบการกระทำความผิดอย่างต่อเนื่อง

1.2 รัฐบาลควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการเงินกู้ให้ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาของการกู้เงินนอกระบบ

1.3 รัฐบาลควรณรงค์ให้ประชาชนมีการใช้จ่ายอย่างประหยัด โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

1.4 เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เสริม

1.5 เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ควรจัดหาแหล่งงานว่างไว้สำหรับประชาชนผู้สนใจ เพื่อลดปัญหาการว่างงาน และการกู้ยืมเงินนอกระบบ

1.6 ประชาชนผู้ใช้บริการควรมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อการควบคุมรายรับ - รายจ่าย

1.7 ประชาชนผู้ใช้บริการต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง และนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต

1.8 สถาบันครอบครัวต้องคอยดูแลเอาใจใส่ต่อเยาวชน และอบรมสั่งสอนเยาวชนเกี่ยวกับค่านิยมในการใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย และให้รักษานวสวงส่วนตัว

1.9 ผู้ให้บริการเงินกู้ในระบบควรมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ ไม่ให้ขัดกับข้อกำหนด ตลอดจนเห็นอกเห็นใจ และเอื้ออาทรต่อผู้ใช้บริการเงินกู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ในระบบของกลุ่มนักเรียน นักศึกษาในสถาบันการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.3 ควรศึกษาปัจจัยจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการเงินกู้ในระบบและเงินกุนอกระบบของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.4 ควรศึกษาจริยธรรมของผู้ให้บริการเงินกู้ในระบบในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา